

Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Aanleiding voor het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet is het voornemen van dit kabinet en van het voorgaande kabinet om de Wet natuurbescherming te integreren in de Omgevingswet in de vorm van een volledige overgang van de Wet natuurbescherming en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving naar de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving.¹ In deze overgang voorziet het bij de Tweede Kamer in behandeling zijnde voorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet. Het onderhavige aanvullingsbesluit geeft verder invulling aan de integratie op amvb-niveau.

2. Wie zijn betrokken?

Het aanvullingsbesluit is van belang voor de landbouw, terreinbeherende organisaties, bosbouw, visserij, delfstoffenwinning, bouw, horeca, recreatie, industrie, natuurorganisaties, particulieren, provincies, gemeenten, waterschappen. Uitvoerige inspraak heeft enkele jaren terug plaatsgevonden bij de totstandkoming van de Wet natuurbescherming, die beleidsneutraal wordt omgezet, en verder heeft consultatie plaatsgevonden over het voorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet, dat de basis biedt voor het onderhavige aanvullingsbesluit. Provincies, gemeenten en waterschappen hebben ook geparticipeerd in een begeleidingsgroep voor de totstandkoming van het aanvullingsbesluit.

3. Wat is het probleem?

Het huidige stelsel van het omgevingsrecht is versnipperd en moeilijk toegankelijk. De Omgevingswet strekt ertoe de bestaande wetgeving op het vlak van de fysieke leefomgeving te integreren en vereenvoudigen. Natuur is onderdeel van de fysieke leefomgeving. Het ligt dus in de rede om de regels ter bescherming van de natuur op te nemen in het stelsel van de Omgevingswet. Daarin voorziet het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet. Opname in het stelsel van de Omgevingswet bevordert dat het natuurbelang al in een vroegtijdig stadium bij beleids- en besluitvorming wordt betrokken. Dat is goed voor de natuur en dat voorkomt ook vertraging verderop in besluitvormingstrajecten.

4. Wat is het doel?

Het Aanvullingsbesluit geeft uitvoering aan de Omgevingswet, zoals deze straks komt te luiden na wijziging door de voorgestelde Aanvullingswet natuur Omgevingswet. Het doel is integratie van de specifieke regels ter bescherming van de natuur in de Omgevingswet, zodat een voor burgers, ondernemers en overheden beter toegankelijk stelsel van regels over de fysieke leefomgeving, waaronder natuur, ontstaat en vroegtijdige betrokkenheid van het natuurbelang bij beleids- en besluitvorming wordt bevorderd.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Natuur vertegenwoordigt een belangrijke waarde voor de mensen (economische, gezondheid, leefbaarheid, waterveiligheid, klimaat etc.) en heeft ook een intrinsieke waarde. De natuur staat onder druk als gevolg van negatieve effecten van menselijke activiteiten. Waar de natuur niet voor zichzelf op kan komen trekt de overheid zich de zorg voor de natuur aan, overeenkomstig artikel 21 van de Grondwet. De regels ter bescherming van de natuur strekken voor een belangrijk deel ook ter uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen.

6. Wat is het beste instrument?

¹ Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 3, blz. 7.

Het voorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet en het ontwerp voor het voorliggende Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet voorzien, in navolging van de Wet natuurbescherming, in een mix van instrumenten. Vanuit het voorzorgsbeginsel geldt voor bepaalde activiteiten die schadelijke gevolgen voor kwetsbare natuurwaarden kunnen hebben een verplichte voorafgaande toets, in de vorm van een vergunningprocedure. Daarnaast wordt voorzien in algemene beschermingsregels en in instrumenten (programma) voor een actieve bescherming van natuurwaarden. Tevens worden de taken en bevoegdheden van de verschillende overheden op dit terrein geregeld. Een groot deel van de regels en instrumenten vloeit direct voort uit internationaalrechtelijke verplichtingen.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het kabinet heeft het voornemen om de Wet natuurbescherming en daarop gebaseerde regelgeving zonder beleidsinhoudelijke wijzigingen te integreren in het stelsel van de Omgevingswet. Ten opzichte van de Wet natuurbescherming en daarop gebaseerde regelgeving zijn er daarom geen structurele gevolgen voor de regeldruk.

Wel zijn er eenmalige lasten, die samenhangen met het feit dat bedrijven, burgers en professionals eenmalig kennis moeten nemen van de nieuwe vindplaats van de bekende regels in Omgevingswet, de verscheidene algemene maatregelen van bestuur van de Omgevingswet en de Omgevingsregeling. Het gaat in totaal om maximaal ca € 600.000, -- aan eenmalige lasten voor burgers en maximaal ca € 7,4 miljoen aan eenmalige lasten voor ondernemers, voor alle regelgeving die nu is opgenomen in de Wet natuurbescherming, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming. Het betreft hier een heel ruime inschatting, de werkelijke lasten zullen waarschijnlijk aanzienlijk lager uitvallen.

Verwacht voordeel van de overheveling is een betere integratie met andere besluitvormingsprocessen in het omgevingsrecht, waardoor natuur tijdig bij de voorbereiding van projecten en besluitvorming wordt meegenomen en voorkomen wordt dat natuur later in het traject een hindermacht wordt.